

Gausdals Tidende

38. årgang

Gausdal Historielag

nr. 1 - 2025

Ø.Gausdal Prestegard fra før 1877, der historielaget har sine lokaler (GH-fotoarkiv)

Gausdal Historielag 2024

Laget har ved nyttår 343 medlemmer pluss 5 æresmedlemmer.

Aktiviteter

Det har vært et aktivt år for laget - det går tydelig fram i rapportene fra de forskjellige gruppene.

- Birgit Kraabøl har på vegne av Historielaget tatt kontakt med Kartverket om bruken av navnet Langsua i forhold til Gausdal Vestfjell. Vi venter på tilbakemelding fra kommunen.
- Arne Halvorsen har skrevet et temahefte om Ole Amundsen Buslett. Husmannsgutten som ble en kjent forfatter i Amerika.
- Ole Johan Elvestad har fotografert alle gravsteinene på kirkegardene ved Østre Gausdal kirke, Svatsum kirke og Olstad kirke. Han fotograferer gravsteinene ved Follebu kirke og Vestre Gausdal kirke til våren. Dette skal legges ut på <https://slektogdata.no/gravminner>.
- I juli var det besøk av flere amerikanere som fikk omvisning der slekta kom fra og i Østre Gausdal kirke. (Arne Halvorsen og Ivar Lauritsen).
- Det er satt ned en arbeidsgruppe til Utvandrerjubileet i august 2025. Leder er Arne Halvorsen.
- 2. juni var det omvisning på Verksodden i Espedalen med Svein Eggen - 23 deltok her.
- Tavler/minnesmerker er pusset opp og gjort mer tilgjengelige:
 - Tungtvannssabotørene i Tuvvoldsvingen.
 - Budsbergsteinen i Svatsum.
 - Minnesmerket om Hans Nielsen Manstadstuen på Follebukjølen er inspisert. Se Gausdalsminner nr. 3 side 39.
 - Mosskjørkja i Gausdal Statsallmenning (tillatelser til rydding).
 - Limhuset i Forsetlia er inspisert. Det er skiltet i gangsti i Gammellia som gjør det lett å finne fram.
- Vi har stått på salgsstand på Svatsumdagen og Gausdalsdagen, og deltatt på Julemarked på Østre Gausdal Bygdahus og Aulestad.

Lørdag 5. oktober arrangerte Historielaget sammen med Slekt og Data Oppland og Gudbrandsdal Slektshistorielag "Skogfinnedag" i Prestegarden. Her var det over 60 deltakere fra hele dalen, og vi fikk mye ros, blant annet for servering av kål.

Arbeidet følges videre sammen med Fåberg og Lillehammer Historielag.

Ivar og Jørgen har holdt foredrag på medlemsmøte i Slekt og Data Oppland om bokprosjektet «Slekter, garder og boplasser» og hvordan vi jobber.

Det er bl.a. kjøpt inn projektor, stor dataskjerm, ny brukt kopimaskin, to bannere og salgstelt.

Grupper og utvalg:

Fotograppa

Fotograppa har fortsatt som før også i 2024 med arbeidsmøter hver onsdag kveld igjennom vinteren og høsten. I alt ca. 30 kvelder.

Innlånte bilder og gaver er skannet og arkivert og 36 store og små innlån/gaver er registrert. Ikke alt som er registrert ett år blir skannet i samme året, så innlån/gaver fra tidligere år og fra 2024 er skannet siste år. Ca. 1400 bilder er skannet.

Vi har heller ikke i 2024 lagt inn bilder i Digitalmuseet. Arbeidet med å ta i bruk et nytt system for lagring av bilder og gjenfinning i arkivet har dessverre stått litt stille.

De som har bilder historielaget kan få låne og kopiere bes om å ta kontakt med en av oss tre i fotograppa: Tor Korsvold, Åge Bakkestuen eller Lars Graedler. Og du som kan ha interesse av å være med i fotograppas arbeid, ta også kontakt med oss.

Ulsrudutvalget

Dugnadstimer: 475

Arrangementer og utstillinger:

Husflidslaget med bunnetrøyer og Jan Olav Bjørnsen med akvareller

9. juni: Nina Fjeldet med "Omvesla"- ca. 80 personer.

7. juli: Messesøndag med liturg Trond Klaape, organist Jan Martin Listuen og tekstleser Nils Kalstad. Ole Hermod Henriksen med ord og toner fra "Suller og viser". Ca. 60 personer.

4. august: Salgsboder og "Jons spel" av Erling Kittelsen, ca. 40 personer.

Siste Ulsrudsøndag: Krigshistorie fra dramaet i Tapptjerndalen ved Hans Olav Haugen, ca.18 personer. Arnhild Vik og Ruth Olina Lødemel om Kirsten Flagstads liv og skjebne. Ca. 25 personer.

1. juni var 9. trinn på ungdomsskolen på besøk og hadde natursti og kort historie om garden.

Ulsrudutvalget består av Ole Voldbakken, Johan Haugen, Svein Fyksen, Olav Terje Kleiven, Kjell Håkon Reistad, Jan Ingar Hagen og Birgit Kraabøl (leder).

I år var tredje sommeren på rad, med liv og røre i seterhusa på Ulsrud seter. Under Flora Nine Tangelder og Erik Vissers driftige styre, har en geiteflokk fylt fjøset og satt sitt preg på omgivelsene. Dette har skapt merkevara Ystelyst, som når ostekunder fra Gudbrandsdalen til Oslo.

Nina Fjeldet (Foto: Marit Hjelmsstad)

Gausdalsminner

Gausdalsminner nr. 21 er godt i rute, og skal lanseres på Gausdalsdagen i september. Bokkomiteen er den samme som sist så vi begynner å bli «drevne». Guro J. Steine, Bjørn Lillevolden, Per Audun Øvstehage, Grete Bergum Storsveen, Arne Storsveen og Marit Hjelmstad.

Sverre Karper har skrevet om sine 40 år som kommunelege, og det er blant annet en artikkel om Fjerdrum gamlehjem. Jorunn Høistad og Ingunn Svenning forteller om hvor tungvint det var å jobbe der på 1960 og -70-tallet. Blant annet måtte de bære ned pasienter på "gullstol" på grunn av trappene!

I Bygdakalenderen er det små smakebiter fra boka.

Vi prøver å dekke alle deler av bygda, og finne stoff som er aktuelt og som har allmenn interesse.

Boka trykkes i 900 eksemplarer, og selger bra.

Vi vil gjerne ha ideer til neste bok.

Slekter, garder og boplasser

Grappa jobber nå med bind 2 i denne serien. Den er planlagt lansert i høst. I dette bindet tar vi for oss Toft, Nord Øygarden, Heggen, Holen, Langset, Manstad, Staum, Nyhus og Grimstad med underliggende plasser.

Grappa har møter hver mandag i Prestegarden, og består av Ivar Lauritsen, Jørgen Moen, Jan Olav Skaug, Tor Kristian Nordvang, Arne Halvorsen, Bjørn Bergum Skog, Øystein Veisten, Hege Aamodt, Siv Anett Jakobsen, Gunnar Rundtom, Ole Johan Elevestad og Nils Nygård.

Hvis noen har informasjon om slekt, gamle plasser eller foto så er grappa og historielaget interessert i å få kopiere/scanne dette. Ta kontakt med grappa og historielagets leder Ivar Lauritsen, se siste side.

Utvandrergrappa

I løpet av sommeren har vi hatt ganske mange besøkende fra USA/Canada som vi har prøvd å hjelpe på best mulig måte. Flere av disse vil komme igjen til markeringen av 200-års minnet for

utvandringen fra Norge til Nord Amerika. Vi er midt i planleggingen og forberedelsene til dette jubileet som vil gå over flere dager. Leder er Arne Halvorsen.

Arbeidet med Utvandrerhistorien for Gausdal går framover, og manus er i skrivende stund på 960 sider. Noe gjenstår fortsatt, og bilder kommer i tillegg. Ole Johan Elvestad jobber med bildene som skal brukes.

Vi har deltatt på møte i Slekt og Data Oppland, der vi fortalte om utvandringen fra Gausdal og arrangementet i år.

Kilderegistrering

Kilderegistreringsgruppen har ligget nede en tid. Det finnes 33 kirkebokprotokoller for Gausdal, av disse er 15 ferdige og ligger ute til salg på hjemmesiden. Jørgen Moen har i denne perioden registrert flere kirkebokprotokoller. Ytterligere 8 bøker er ferdig registrert. Det er behov for flere til å lese korrektur. Har du lyst til å være med på denne dugnadsjobben, eller har spørsmål, kontakt oss på kildereg@gausdalahistorielag.no eller tlf: 46455699.

Arkiv

Historielagsarkivet tok i mot 30 større og mindre arkiver i 2024.

Bibliotek

Jonn Ødegaard har overtatt ansvaret for biblioteket etter Ivar B. Blekastad.

Salg/distribusjon

Ivar Wold og Arne Halvorsen har distribuert bøker til butikker, hhv. i Ø.G./Lhmr. og V.G. Ivar har hatt ansvar for Nettbutikken og har sendt- og fakturert ut 80 ordrer i 2024. Ivar ønsker avløsning og Heidi Sperre Tveito tar over hans funksjoner.

Skolemuseet

Det er tatt i mot skolebøker frå Svatum og Follebu som har blitt registrert og katalogisert.

Datagruppa

Gruppa har hatt ansvar for dataanlegg og hjemmeside.

Styret vil takke alle som gjør et godt arbeid for Gausdal Historielag!

Bygging av føderådshus på nedre Frøyse 1962: f.v. Redvald Baukhol, Kristian Brathovde, Sigurd Aure (Brathovde), Nils Bjørnhaug og Leif Skurstadhagen. (Ukjent fotograf)

Bli medlem i Gausdal Historielag! **Årskontingenten er kr. 200; - pr. person.**

Gausdals Tidende nr. 1 går ut til alle husstander i bygda. Nr. 2 sendes på e-post til medlemmer med e-postadresse. Hvis du ikke har sendt oss din e-postadresse så send den til post@gausdalhistorielag.no

Gausdal Historielag retter en stor takk til alle som:

- bidrar og viser interesse for vårt arbeid med å bevare bygdas historie
 - støtter oss gjennom «Grasrotandelen»
 - møter på våre arrangementer
 - vil være del av medlemsmassen

Styret

Ivar Lauritsen - leder
post@gausdalhistorielag.no
Gudbrand Myklebø - nestleder
gudbrandm@gmail.com
Svein Fykse - sekretær
svfykse@online.no

Styremedlemmer:

Jørgen Moen
joergmoe@online.no
Siv Anett Jakobsen
sajakobsen3@gmail.com
Inga Johanne Pighaug
kpighaug@gmail.com
Johannes Nordgården
johnsnordgarden@gmail.com

Kasserer/Regnskap

Kjell Håkon Reistad
regnskap@gausdalhistorielag.no

Leder i bokutvalget (Gm)

Marit Hjeltnad
marit-hjeltnad@outlook.com

Salgsansvarlig

Heidi Sperre Tveito
salg@gausdalhistorielag.no

Leder for fotoregistrering

Tor Korsvold
torkorsvold@gmail.com

Leder for slektsgransking

Gunnar Rundtom
gunnarrundtom123@outlook.com

Arkiv

Kjell Håkon Reistad
khr@gjefsen.no

Slekter, gardar og boplasser

Ivar Lauritsen
slektsgard@gausdalhistorielag.no

Ulsrud Gardsmuseum

Birgit Kraabøl
ulsrud@gausdalhistorielag.no

Skolemuseet

Torgunn Holm Maurset
torgmaur1@gmail.com

Utvandrergruppa

Arne Halvorsen
arne.halvorsen123@gmail.com

Årsmøte

Gausdal Historielag avholder årsmøte i Ø.G. Prestegard søndag 23. mars kl. 19.00. Vanlige årsmøtesaker. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må være styret i hende senest 10. mars. For nærmere info, besøk vår hjemmeside.

Velkommen!

Styret

Kontoråpent

Vårt kontor i Ø.G. Prestegard er åpent hver onsdag fra kl. 17.00 til 19.00 (*Foto fra kl. 18.00*).
(NB: stengt hele juli, 24. og 31. desember).

Velkommen innom for en prat, kjøp av bøker, søk i biblioteket eller andre forespørsler.

Vi har mange lokalhistoriske bøker til salgs i prestegarden og i nettbutikken på hjemmesiden.

Avlevering av materiale til historielagets arkiv.

For å sikre forskriftsmessig avlevering og registrering, ta kontakt med arkivansvarlig på forhånd på tlf. 900 66 640.

Følg oss på:

www.gausdalhistorielag.no og Facebook

Vårt bankkontonummer er: 2003 20 08276

Adresse:

Gausdal Historielag
Voldsbruvegen 6 B
2651 Østre Gausdal